

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.273/2022/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az felperesi jogi képviselő (felperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt **felperes** (felperes címe) **felperesnek** a alperesi jogi képviselő (alperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: alperesi jogi képviselő neve Irén ügyvéd) által képviselt **alperes** (alperes címe) **alperes** ellen kártérítés és sérelemdíj iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 33.M.70.289/2020/113. számú ítélete ellen az alperes által 116. számon előterjesztett fellebbezés valamint a felperes csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget, valamint az esedékesség napjáig az államnak – a nemzeti adó- és vámhivatal illetékbevételi számlájára – 1.750.000 (egymillió-hétszázötvenezer) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A felperes terhén maradó 750.000 (hétszázötvenezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2017. augusztus 21. napjától állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaviszonyban csőhálózat szerelő munkakörben. Alapbére havi 131.000.- forint volt, de a felek ténylegesen havi 1400.- euró munkabérben állapodtak meg. A munkaszerződésben a felek megállapodtak abban, hogy a felperes a munkaviszony tartalma alatt változó munkahelyen, az Európai Unión belüli tagállamokban végzi a munkáját. A felperes munkavégzésének helye ország, a helység-i cég3 területén volt.

[2] Az alperes kockázatértékelése a létrán végzett munkát kockázatként azonosította, alkalmazott védelemként előírta a munkavédelmi oktatást, a fokozott munkafegyelem betartását, azt, hogy csak külön engedéllyel, megfelelő létra rögzítés és teljes testhevederzet használata mellett lehet a létrát használni. Javasolt intézkedésként rögzítette a rendszeres ellenőrzést. Az alperes egyéni védőeszköz használat elrendelése, testhevederzet elnevezésű dokumentuma rögzítette, hogy a magasban való munkavégzésnél azt mindig használni kell.

[3] A felperes 2017. augusztus 18. napján munkavédelmi nyilatkozat elnevezésű okiratot írt alá, mely szerint az előírt munkavédelmi oktatási anyagot áttanulmányozta és azokat megértette. 2017. augusztus 22-én az megnevezés munkavédelmi utasítása is rögzítette, hogy a felperes vonatkozásában is megtörtént a munkavédelmi eligazítást. Ezzel szemben az alperes a felperest munkavédelmi oktatásban ténylegesen nem részesítette, csak aláíratatta vele a munkavédelmi oktatás megtörténtéről szóló okiratokat.

[4] 2017. szeptember 23-án reggel 7 órakor a felperes két segédmunkás kollégájával csőszerelési munkát végzett. A feladatot a helyszínen előző nap adta ki az építésvezető, aki a munkavégzéshez szükséges eszközökről és a feladat elvégzésének módjáról nem tájékoztatta a munkavállalókat és nem is ellenőrizte, hogy a feladatot hogyan hajtják végre. 2017. szeptember 23-án reggel nem történt eligazítás. Az adott munkaterületen a magasban lévő munkavégzéshez nem lehetett ollós emelőt használni, mert szűk volt a hely, ezért állványt vagy létrát kellett használni. Az alperes sem létrát, sem állványt nem biztosított a munkavégzéshez. A felperes a mások által otthagyt, konténernek támasztott egyágú alumínium létrával kezdte meg a munkavégzést. A felperes méretvétel céljából mászott fel a létrára, amelyet a konténer külsején futó sprinkler csőnek támasztott neki úgy, hogy a létrát nem fogta senki. A létra a csövön elcsúszott, ezért a felperes a jobb kezére és a hátára esett, amely miatt jobb oldali orsócsont csukló ízületbe hatoló darabos törését és ágyéki gerinc I. csigolyatest darabos kompressziós testtörését szenvedte el. A balesetet követően munkatársai a szállásukra kísérték a felperest, másnap vitték el a helység-i kórházba, ahol 2017. szeptember 27-én a felperes jobb csuklóját megműtötték.

[5] Az alperes a felperes munkaviszonyát 2018. október 8-án kelt azonnali hatályú felmondással megszüntette.

[6] Kormányhivatal1 Szakértői Bizottsága 2019. március 18. napján kelt elsőfokú szakvéleménye szerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 15%, egészségi állapota 85%. Az üzemi baleseti egészségkárosodás 15%.

[7] A felperesnek a baleseti eredetű össz-szervezeti károsodása 25%, amelyből 19% a csukló és gerinc maradandó funkció károsodásával összefüggő egészségkárosodás és 8% a közepes fokú depresszió és nem meghatározott szorongás miatti egészségkárosodás. Testi állapotában állapotsúlyosbodás várható. A felperesnek a balesettel összefüggésben közepes fokú depresszió és nem meghatározott pszichés betegsége alakult ki, a betegség megállapítását követően a felperes nem vette igénybe az ajánlott terápiát – sem a gyógyszeres kezelést, sem a pszichoterápiát – így ezen kezelések pszichés állapotát nem javíthatták. A pszichés állapotában indokolt és javasolt gyógyszeres és pszichoterápiás kezelés, így javulás várható egy-két éven belül.

[8] A felperes 2018. augusztus 12-ig baleseti táppénzben, 2018. augusztus 13-tól 2020. augusztus 12. napjáig baleseti járadékban részesült. 2021. november 1-től új munkaviszonyt létesített, alapbére havi 100.000.- forint.

[9] A felperes ország történő hazaérkezésétől 2018. február 6-ig napi három órában, ezt követően 2018. július 10-ig napi két órában szorult gondozásra, 2018. július 11-től véghatáridő nélkül napi egy óra gondozásra szorul. A ország történő hazaérkezését követően a felperes 12 héten át teljes körű háztartási kisegítésre szorult napi hat órában, 2018. július 10-ig a közepes és nehéz munkákban és bizonyos könnyebb munkafázisokban is napi négy órában szorult kisegítésre, 2018. július 11-től véghatáridő nélkül napi két órában háztartási kisegítőre szorul. A felperes a tömegközlekedésben véghatáridő nélkül akadályoztatva van, 2018. július 10-ig szorult közlekedési kísérő igénybevételére, a jövőben csak alkalmyszerűen szorul kisegítőre. A felperest a szabadidős aktivitások végzésében korlátozza az egészségi állapota, a tartósabb egyoldalú terheléseket a kialakult állapot kizárja. A felperes a víz-, gáz-, fűtőeszerelői munka foglalkozásszerű elvégzésére alkalmatlanná vált. Gerincsérülése maradandósága miatt nehéz fizikai munkát nem végezhet, terhet tartósan nem emelhet, tarthat vagy cipelhet.

[10] Kormányhivatal1 2020. március 13. napján kelt fizetési meghagyásával kötelezte az alperest, hogy fizesse meg a felperes fenti balesetével összefüggésben felmerült egészségbiztosítási ellátásokat. A kormányhivatal több munkavédelmi szabály megsértését is megállapította, így azt, hogy az alperes az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztotta.

Kereset és ellenkérelem

[11] A felperes keresetében 8.000.000.- forint sérelemdíj és ezen összeg után 2017. szeptember 23. napjától járó kamatok, 2.079.800.- forint gondozási többletköltség, 3.213.296.- forint háztartási kisegítés többletköltsége, 482.000.- forint gyógyszer, vitamin többletköltség, 800.000.- forint közlekedési és kísérő többletköltség, 34.215.925.- forint keresetveszteség és ezen összegek után 2020. február 11. napjától járó kamatok megfizetésére kérte kötelezni az alperest. 2022. július 1. napjától véghatáridő nélkül havi 34.500.- forint gondozási többletköltség, havi 69.000.- forint háztartási kisegítés többletköltsége, havi 6.000.- forint gyógyszer és vitamin többletköltség, havi 10.000.- forint közlekedési és kísérő többletköltség, valamint havi 668.583.- forint jövedelempótló kártérítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[12] Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes nem biztosította a biztonságos munkavégzés követelményeit: hibás, balesetveszélyes munkavégzési eszközt kapott, amely nem volt megfelelően biztosítva a csúszás ellen. A létra oda volt támasztva és nem lehetett másképp beállni a konténer mellé, csak létrával. A létrát annak ellenére senki nem biztosította, hogy kérte. Semmiféle figyelmeztetést nem kapott és semmiféle szabályszegő mozdulatot nem tett. Nem mondta az alperes, hogy a létrával való munkavégzéshez beülős hevedert kell használni. Elismerte, hogy ő volt a kijelölt brigádvezető, de elmondta, hogy munkavédelmi nyilatkozatot nem a keltezése szerint helység²ben, hanem helység⁴ön írta alá üresen.

[13] Előadta, hogy a perbeli baleset véglegesen megfosztotta a szakmájától, az egészségi állapota miatt fizikai jellegű munkát egyáltalán nem tud már végezni. 2021. november 1. napjától elhelyezkedett, anyagbeszerzőként dolgozik a cég² alkalmazásában napi négy órában, havi jövedelme bruttó 100.000.- forint. A balesetet megelőzően aktív életet élt. A perbeli baleset mindeztől megfosztotta. Jelenleg is nagyfokú mozgás beszűküléssel küzd és fájdalmak keserítik meg mindennapi életvitelét. Depresszióval és álmatlansággal küzd, környezetével gyakrabban kerül konfliktusba. Az énképe is helyrehozhatatlan károsodást szenvedett. A mozgásszegény életmód miatt elhízott, a testét műtési hegek torzítják. Szociális élete megszűnt. Nemcsak fizikailag és mentálisan, hanem anyagilag is tönkretette a baleset.

[14] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan felróható magatartása miatt következett be, ezért az alperes a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján mentesül a kártérítési felelősség alól. Előadta, hogy a német fővállalkozó megbízottja által tartott és az alperes építésvezetője által tolmácsolt munkavédelmi oktatáson a felperes részt vett, az erre vonatkozó jelenléti ívet, valamint a magyar nyelvű munkabaleseti és tűzvédelmi oktatáson való részvételét igazoló okiratot aláírta. A felperes ezt a foglalkozást úzi régóta, így kellő szakismerettel kell rendelkeznie mind a munkavégzéshez szükséges eszközök, mind a folyamatok, de a biztonsági előírásokat illetően is.

[15] A felperes, bár tudta, hogy tilos, létrát használt a munkavégzés során. Nem volt helyhiány, ollós emelőt kellett volna a felperesnek használnia. A második személy nem tartotta a létrát, így a felperes nem is használhatta volna. Tilos a létrán megfordulni, a felperes ezt mégis megtette. Érthetetlen, hogy miért nem szólt a kollégáknak, hogy fogják meg a létrát, csak akkor léphet rá a létrára, ha a rögzítő személy tartja. Brigádvezetőként a felperes volt a felelős a munka elvégzéséért, neki kellett volna összeszedni a zuhanásgátlót. A felperes saját hibájából történt a baleset, nem tartotta be a munkavédelmi előírásokat.

Az elsőfokú bíróság döntése

[16] Az elsőfokú bíróság 70-30%-os kármegosztást alkalmazva 1.362.866.- forint gondozási többletköltség, 345.800.- forint gyógyszer-többletköltség, 2.350.737.- forint háztartási kisegítő költség, 287.000.- közlekedési többletköltség, 14.872.284.- forint keresetvesztés és ezen összegek után 2020. február 11. napjától járó késedelmi kamatok, valamint 2022. szeptember 10. napjától havi 24.150.- forint gondozási járadék, 4.200.- forint gyógyszerköltség járadék, 48.300.- forint háztartási kisegítő járadék, 3.500.- forint közlekedési költség járadék és 322.206.- forint keresetvesztési járadék, továbbá 6.000.000.- forint sérelemdíjat és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[17] A határozat indokolása szerint az Európai Parlament és a Tanács a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK rendelet (a továbbiakban: Róma I. rendelet) 3. cikk (1) bekezdése szerint a szerződésre a felek által választott jog az irányadó. Ugyanakkor a (3) bekezdés is alkalmazandó, mely szerint, amennyiben a jogválasztás időpontjában valamennyi, a jogviszonyra vonatkozó egyéb lényeges tényállási elem más országhoz kapcsolódik, mint amelynek jogát választották, a felek választása nem sértheti a másik állam azon jogszabályi rendelkezéseinek alkalmazását, amelyekről megállapodás útján nem lehet eltérni. Miután a felek a munkaszerződésben az Mt. rendelkezéseinek az alkalmazását kötötték ki, ezért a Róma I. rendelet 8. cikk (1) bekezdése alapján a választott jog, így a magyar jog az irányadó. Ugyanakkor a munkavédelem anyagi jogi szabályai tekintetében nincs jogválasztás, ezek imperatív szabályok, azaz a felek jogviszonyában a belga munkavédelmi anyagi jog az irányadó.

[18] Az elsőfokú bíróság az alkalmazandó belga munkavédelmi jogszabályokat az Igazságügyi Minisztériumon keresztül beszerezte. Ez a dolgozók munkahelyi jólétéről szóló 1996. augusztus 4-i V. törvény, melynek irányadó a 1.2-től 21. cikke. Ezek előírják, hogy a munkáltatónak a különböző szintű vezetők és a munkavállalók részére biztosítani kell a kockázatokra és a megelőzési intézkedésekre vonatkozó valamennyi információt. Emellett a munkáltatónak ügyelnie kell arra, hogy minden egyes munkavállaló a munkahelyi jóléttel kapcsolatos képzésben részesüljön, amely specifikusan az ő munkakörére vagy beosztására fókuszál. Ezt a képzést a munkavállaló felvételekor kell biztosítani, de akkor is, ha módosul a munkaköre, ha új berendezés üzembe helyezésére vagy más munkaeszköz alkalmazására

kerül sor, illetve az új technológia bevezetésekor. A képzésnek hozzá kell igazodnia a kockázat alakulásához és szükség szerint időnként meg kell ismételni. A munkavállaló kötelessége viszont, hogy gondoskodjanak a saját és mások biztonságáról és egészségéről, és az, hogy képzésüknek és a munkáltató instrukcióinak megfelelően szabályszerűen használják a gépeket, munkaeszközöket, szerszámokat, valamint a rendelkezésükre bocsátott egyéni munkavédelmi eszközöket. A törvény IV. fejezet 2.5. pontja rendelkezik a magasban végzett munkafeladatokhoz használt felszerelésekről, munkaeszközökről. E szerint a munkáltató a kockázatelemzést figyelembe véve meghozza azokat a szükséges tárgyi és szervezeti intézkedéseket, hogy a magasban végzett időszakos munkákhoz a dolgozók részére biztosított munkaeszközök a legalkalmasabbak legyenek arra, hogy munkájukat a lehető legjobb feltételek mellett végezhessek. Valamennyi munkaeszköz vonatkozásában a munkáltatónak megfelelő tájékoztatást kell adnia a használt munkaeszközökről. A tájékoztatásnak a munkavállalók által érthetőnek kell lennie. A tájékoztatásnak és a használati utasításnak legalább tartalmaznia kell az adott munkaeszköz használati feltételeit, az előre látható szokásostól eltérő helyzeteket, a szerzett tapasztalatokból levonható következtetéseket, adott esetben a munkaeszköz korábbi használata során már szerzett tapasztalatok alapján meg kell jelölni a lehetséges veszélyeket, még az adott munkaeszközzel közvetlenül nem dolgozó munkavállalókat is tájékoztatni kell. A munkaeszközöket megfelelően karban kell tartani, olyan állapotban kell azokat tartani, amely bármikor megfelel az előírásoknak a használat teljes ideje alatt. Ami a létrákat illeti, a munkáltatónak korlátoznia kell a használatukat, mint magasban végzett munkahelyet az olyan esetekre, amikor más biztonságosabb munkaeszköz nem indokolt, tekintettel az alacsony szintű kockázatra és/vagy a rövid használati időre, vagy a helyszín és a munkahelyek jellemzőire, amelyeket a munkáltatónak nincs módjában megváltoztatni. A létrákat oly módon kell elhelyezni, hogy azok stabilitása a hozzáférés és használat során biztosítható legyen és hogy a létrafokok vízszintesek legyenek. A létrát úgy kell használni, hogy a munkavállalóknak mindig legyen lehetőségük a biztos fogásra és a biztonságos támaszkodásban.

[19] Az elsőfokú bíróság tanú1 és tanú2 tanúvallomása alapján megállapította, hogy a munkavállalók megfelelő munkavédelmi oktatásban és a létrával való munkavégzéssel kapcsolatban külön oktatásban sem részesültek. Ugyan aláírtak a munkavédelemmel kapcsolatos iratokat, de a munkavédelmi oktatási anyagot az alperes nem bocsátotta rendelkezésükre és a német építésvezető sem tartott munkavédelmi oktatást a részükre. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy nem tudta figyelembe venni az alperes által előkészítő iratban felsorolt munkavédelmi előírásokat, mivel az alperes semmivel sem bizonyította, hogy az az alperes által megjelölt megnevezés munkavédelmi előírásokat tartalmazza. Így nem bizonyított, hogy az alperes megfelelő munkavédelmi oktatásban részesítette volna a felperest. Az alperes nyilatkozatai, a tanúvallomások és az okiratok egyébiránt ellentmondásosak voltak arra nézve is, hogy a létra használata tiltott volt-e vagy beülő használatával lehetett a létrát használni, ha nem volt más alkalmas munkaeszköz.

[20] Az elsőfokú bíróság szerint az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes vétkességét támasztja alá, hogy a felperes már korábban is megszegte a jól ismert munkavédelmi szabályokat. A hivatkozott esetek sisak és mellény használatlalt voltak kapcsolatosak, mely szabályszegések nem voltak összefüggésben a perbeli balesettel.

[21] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a felperes és munkatársai nem kaptak arra vonatkozó utasítást, hogy milyen munkaeszközzel, milyen módon végezzék el a kiadott feladatot, ezért az alperes e tekintetben is megsértette az alkalmazandó belga munkavédelmi szabályokat, az alperes a magasban végzett munkafeladatokhoz használt felszerelésekről munkaeszközökről nem adott megfelelő tájékoztatást. Mindezek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott mentesülésre az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogszabályi feltételek hiányában.

[22] Az elsőfokú bíróság azonban alkalmazandónak tartotta a kármegosztást arra tekintettel, hogy a felperes személyes meghallgatása és tanú2 tanúvallomása alapján megállapítható, hogy a felperes a baleset bekövetkezésében közrehatott azzal, hogy az általános élettapasztalatot gondatlanul figyelmen kívül hagyva az egyágú létrát egy csőnek támasztva mászott fel arra úgy, hogy a létrát másik munkavállaló nem tartotta. tanú1 tanúvallomása is alátámasztotta, hogy bár nem volt előírás, de tudták, hogy ha valaki felmászik a létrára, akkor fogni kell. A bírói gyakorlat szerint az általános élettapasztalatot kirívóan gondatlanul figyelmen kívül hagyó munkavállalói magatartás a kármegosztás alkalmazását indokolja (EBH2004.1154.). Az elsőfokú bíróság az Mt. 167. § (2) bekezdése alapján az alperes esetében 70-30%-ban állapította meg a kártérítési felelősség mértékét és ez alapján számolta ki a megítélt összegeket. A sérelemdíj összegét mérlegeléssel határozta meg, figyelemmel arra is, hogy a felperes a balesettel összefüggésben korábbi munkakörének ellátására alkalmatlanná vált, mindennapi életvitelét a maradandó egészségkárosodása megnehezíti és szabadidős tevékenységeit sem tudja végezni.

Fellebbezés és csatlakozó fellebbezés

[23] Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

[24] Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és „szükség esetén” az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy a tényállás nem tisztázott a felperes rosszhiszemű magatartásából kifolyólag. Az írásba foglalt ítéletben szerepel a felperes lakcíme: felperes címe Ez a körülmény, „a felperes pontos lakcíme” előtte korábban nem volt ismert. A korábbi beadványokban a felperes lakcímeként az helység2i cím szerepelt, továbbá a Cím1 valamint az felperes címe emelet és ajtó megjelölés nélkül. Hivatkozott arra, hogy a felperes munkaszerződést kötött az cég2-vel, a felperest papíron alkalmazó társaság székhelye tehát ugyanaz a cím, ahol a felperes lakott 2018. novemberétől 2019. augusztusáig. A cég székhelye ugyanis 1042 Budapest, felperes címe III. em. 17. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatai szerint a társaságot 2021. október 7. napján alapították, azonban bejelentett alkalmazottja egyetlen hónapban sem volt. Az Igazságügyi Minisztérium által fenntartott elektronikus beszámoló portál adatai szerint tavalyi tört évről a társaság beszámolóját a jogszabályokban foglaltakkal ellentétes módon nem tette közzé.

[25] Emellett a felperes az internetes keresés alapján több szakember kereső portálon mint víz-gáz-fűtőszerező mester (cím: cím2 telefonszám: szám1) hirdeti magát. Az egyik internetes oldal szerint saját maga adta meg adatait a hirdetőportálon több mint két évvel ezelőtt. A fentiek alapján a felperes már 2019-2020. évben is dolgozott, mégpedig a szakmájába vágó víz-gáz-fűtőszerezési munkát végzett. Az általa becsatolt irodai munkavégzést ténylegesen semmi nem támasztja alá. Túl azon, hogy a felperes az orvos által előírányzott kezeléseken önként nem vett részt, feltételezhető, hogy az orvos által nem javallott nehéz fizikai munkavégzése is okolható egészségi állapotáért.

[26] Hivatkozott arra, hogy az új tény azért tudta a fellebbezésben állítani, mert az ítélet megküldését megelőzően az nem állt rendelkezésükre: a felperes lakcímének pontos megjelölésére korábban nem került sor. Az a tény, hogy a felperes a szakértői véleményben foglaltakkal ellentétben ténylegesen szakmájába vágó munkát végez, egyúttal azt is jelenti, hogy valójában nem szorul ápolásra, így gondozási többletköltsége nem keletkezett, keresetkiesése nem volt, miként közlekedési többletköltsége, gyógyszer többletköltsége és háztartási kisegítés többletköltsége sem. Tekintettel arra, hogy a sérelemdíj iránti igényét is arra alapította a felperes, hogy a balesetet megelőző aktív élete és fizikai munkavégzése a baleset következtében fellépett egészségromlása okán ellehetetlenült, így jelentős új körülmény, hogy kiderült, időközben végig dolgozott a szakmájában.

[27] Előadta, hogy fenntartja azt az álláspontját, hogy a felperes nem is állt az alperes alkalmazásában, nem az alperes megbízásából végzett a baleset idején munkát az adott területen. E körben releváns bizonyítékul szolgál az a bejelentő nyomtatvány, melyet utolsó észrevételében csatolt és melynek mellőzését, illetve értékelését nem tartalmazza az ítélet. A igazolás neve elnevezésű igazolás tanúsítja, hogy a felperes 2017. augusztus 22. napjától az társaság alkalmazottjaként végzett munkát az cég3-nál. A tanúnyilatkozatok és a felperesi nyilatkozat is azt támasztja alá, hogy a felperes euróban kapott fizetést, de az bizonyos, hogy nem az alperestől. Mindezek ismeretében indítványozta a Nemzeti Adó- és Vámhivatal megkeresését arra vonatkozóan, hogy a felperes 2017. szeptemberét követően volt-e bejelentve alkalmazottként és amennyiben igen, milyen munkakörben és pontosan mikor, továbbá hogy a felperes szerzett-e egyéni vállalkozóként jövedelmet a balesetét követő időszakban és mekkora összegben, vallott-e be ország1 külföldön szerzett jövedelmet. Indítványozta továbbá a szlovák társaság megkeresését arra vonatkozóan, hogy állt-e a felperes az alkalmazásukban és ha igen, pontosan mikor, utaltak-e részére munkabért és ha igen, akkor mennyit és milyen időszakra.

[28] Az ítélet ellen a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, kérve az elsőfokú bíróság ítéletének oly módon történő megváltoztatását, hogy az alperes 100%-os mértékű kártérítési felelősségét állapítsa meg a bíróság a 70-30%-os kármegosztás helyett. Hivatkozásképpen előadta, hogy „meglepetés” ítélet született, az elsőfokú bíróság ugyanis arra tekintettel állapította meg a közrehatását, hogy állítólagosan úgy mászott fel a létrára a baleset előtt, hogy azt nem fogták és nem tartották a kollégái. Ez azonban nem felel meg a valóságnak annyiban, hogy ő kifejezetten szolt a két kollégájának, hogy tartsák a létrát, amíg ő felmászik rá. Eszébe se jutott volna, hogy biztosíték nélkül létrára másszon, kifejezetten kérte a kollégákat, hogy fogják meg a létrát. Csakis ennek tudatában mászott fel rá. Azt, hogy időközben elengedték a létrát, azt egyáltalán nem is észlelte, mivel a magasban dolgozott.

Hivatkozott a személyes meghallgatása során előadottakra, melyben elmondta, hogy mindig úgy dolgoztak, hogy fogták a létrát, de ekkor nem fogták, valamint tanú1 tanúvallomására, aki azt mondta, hogy lehet, hogy fogták a létrát, de nem tudja. Tudta, hogy ha valaki felmászik a létrára, akkor fogni kell. A felperes előadta, hogy ő annak a tudatában mászott fel a létrára, hogy azt a kollégái tartják alul. Erre nézve kérte tanú2 ismételt tanúkénti meghallgatását.

[29] A felperes fellebbezési ellenkérelme egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy nem történt olyan eljárási szabálysértés, ami az ügy érdemi elbírálására kihatással lett volna. Az alperes valótlanul állít, ugyanis az ítéletben szereplő címét önmaga jelentette be 2020. július 22. napján az elsőfokú bíróság külön felhívására. Egyebekben többször is rögzítésre került a peres eljárás folyamán, hogy egy társasházi bérelt lakásban él. Erre nézve volt felesége és lánya is tanúként nyilatkozott. Az alperes által előadottak az cég2 vonatkozásában irrelevánsak. Továbbra is állította, hogy a cég alkalmazásában áll 2021. november 1. óta. Hangsúlyozta, hogy a címe nem tekinthető új ténynek, az alperes székhelye pedig közhitelesen nyilvántartott adat, az alperest semmi sem akadályozta abban, hogy erről tudomást szerezzen. A fenti két tényre az alperesnek nincs eljárásjogi lehetősége fellebbezést alapítani, mivel azok már az elsőfokú eljárásban is ismereteseek voltak, az alperes pedig nem igazolta – még csak nem is valószínűsítette – hogy arról önhibáján kívül szerzett csak később tudomást. Így nem teljesültek a Pp. 373. § (2) bekezdésében foglaltak.

[30] Az alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy több szakemberkereső portálon is megtalálható a felperes víz-gáz és fűtésszerelőként. Ez valóban így van, bizonyos portálokon korábban hirdette a szolgáltatásait, pontos időpontot nem tud megadni a regisztrációkra, de ezek nyilvánvalóan a baleset előtt történtek. Többszörösen bizonyított tény ugyanis, hogy baleseti sérülései miatt alkalmatlanná vált a szakmája folytatására. A baleset óta egyáltalán nem is dolgozott a szakmájában, mivel arra fizikailag képtelen. A becsatolt hirdetések nem támasztják alá, hogy a baleset után dolgozott volna. Az ott szereplő telefonszám már évek óta nem érvényes és az is árulkodó, hogy egyetlen értékelés sem található esetleges munkáiról, továbbá az egyik honlap rögzíti azt is, hogy „több mint két éve” nem történt frissítés. Az alperes megtéveszteni igyekszik a másodfokú bíróságot azzal, hogy úgy állítja be azt a hirdetést, mintha azt két éve tette volna közzé, míg a honlap annak éppen az ellenkezőjét állítja. Ez sem tekinthető olyan új tényállításnak, amelyről önhibáján kívül csak a másodfokú eljárásban értesült volna az alperes.

[31] Valótlan, hogy ne állt volna az alperes alkalmazásában. Az alperes alkalmazásában állva szenvedte el a balesetet, melyet igazol a becsatolt munkaszerződés, az alperessel szemben lefolytatott munkavédelmi eljárás iratanyaga, valamint a felvett munkabaleseti jegyzőkönyv is, mely kifejezetten rögzíti, hogy a felperes, mint az alperes munkavállalója szenvedett munkabalesetet. Ezért az alperes erre alappal erre nem hivatkozhat több mint 5 évvel később.

[32] A felperes fellebbezési ellenkérelme a csatlakozó fellebbezéssel érintett részben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[33] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[34] A Pp. 370.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[35] A Pp. 371. § (1) bekezdés a) és d) pontjai szerint a fellebbezésben – a beadványra vonatkozó alaki kellékek mellett – fel kell tüntetni a fellebbezéssel támadott ítélet számát, valamint az ítéletnek a fellebbezéssel támadott rendelkezését vagy részét, határozott kérelmet arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül, és azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait a fél által megjelölt jogszabálysértések szabják meg (BDT2019. 4084.). Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezésben előadott jogszabálysértések alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[36] A Pp. 382. § előírja, hogy ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével - az ügy érdemét nem érintve - az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

[37] A Pp. 373.§ (1)-(3) bekezdései szerint a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során - a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel - a keresetet, a viszontkeresetet és a beszámítást (e §-ban a továbbiakban együtt: kereset), illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A kereset-, illetve ellenkérelem-változtatást elutasító végzést a másodfokú bíróság legkésőbb az ítéletében vagy az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében indokolja. A fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna. Kereset- és ellenkérelem-változtatásnak akkor van helye, ha az a (2) bekezdés szerinti ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben. A fél akkor terjeszthet elő új bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítási eszközt, ha az a (2) bekezdés szerinti tény bizonyítására, vagy a keresete, ellenkérelme alapjául korábban hivatkozott tény

bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a tudomására vagy keletkezett.

[38] A fellebbezés alaptalan a Pp. 373. § (1) bekezdés szerinti ellenkérelem-változtatás, a (2) bekezdés szerinti új tény állítása és a (3) bekezdés szerinti utólagos bizonyítás tekintetében. A felperes fellebbezésének egy része azon alapul, hogy a felperes pontos lakcíme az ítéletből derült ki számára és ebből tudta megállapítani, hogy a felperest „papíron alkalmazó” társaság székhelye ugyanaz a cím, ahol a felperes lakott 2018. novemberétől 2019. augusztusáig. Ez a hivatkozás azonban megalapozatlan és iratellenes: a felperes keresetlevelének melléklete volt a 2018. november 1-jén kelt bérleti szerződés, mely tartalmazza, hogy a felperes 2018. november 1-től 2019. november 1-ig bérbe vette a 1042 Budapest, felperes címe III. em. 17. szám alatt található 38 m²-es lakást. A keresetlevél és annak mellékletei 2020. április 14-én kerültek szabályszerűen kézbesítésre az alperes részére, vagyis az alperesnek ettől az időponttól tudomása volt a felperes – emelet és ajtó megjelölést is tartalmazó – pontos lakcíméről. Emellett a felperes a 2022. június 21-én előterjesztett 104. számú keresetmódosításához csatolta a társasággal kötött munkaszerződést és a társaság által kiállított jövedelemigazolást. A jövedelemigazoláson a társaság bélyegzőjének részeként feltüntetésre került a székhely, mely a bérleti szerződéssel azonos cím: 1042 Budapest, felperes címe III. em. 17. ajtó. Helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra is, hogy a cég székhelye közhiteles és nyilvános adat. Mindezekből megállapíthatóan nem igazolt, hogy az alperes önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott az alperes tudomására az, hogy a felperes lakcíme és az őt foglalkoztató társaság székhelye egyidőben azonos volt, mivel ez már az elsőfokú eljárás peradataiból is egyértelműen kitűnt.

[39] A másodfokú bíróság utal arra, hogy tény, hogy a felperes 2020. július 22-én bejelentette új lakcímét, a felperes címe szám alatti lakcímet, ezt azonban az elsőfokú bíróság nem küldte meg az alperesnek, erről tehát az alperesnek nem volt tudomása, bár a bejelentés a peres iratok között szerepelt. Ugyanakkor a felperes bérleti szerződésben közölt lakcíme a per kezdetétől rendelkezésre állt. Az a tény tehát, amire az alperes fellebbezésében állított, vagyis, hogy a felperest alkalmazó társaság székhelye ugyanaz a cím, ahol a felperes lakott 2018. novemberétől 2019. augusztusáig, az elsőfokú eljárás során is ismert volt, de arra az alperes elmulasztott hivatkozni.

[40] Ugyancsak nem feleltek meg a Pp. 373. § (3) bekezdése szerinti előírásoknak az újonnan csatolt internetes hirdetések adatai és a NAV megkeresésére vonatkozó indítvány. A bizonyíték és bizonyítási indítvány nem a Pp. 373. § (2) bekezdés szerinti tény alátámasztására szolgálnak, az új tényállítással kapcsolatban az alperes az önhiba hiányát nem igazolta. A bizonyítási eszközzel kapcsolatban sem igazolt, hogy az az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott az alperes tudomására vagy keletkezett, ezért a másodfokú eljárásban történő bizonyítás konjuktív jogszabályi feltételei közül egyik sem teljesült. Emellett a becsatolt internetes álláshirdetések nem igazolják a peresített időszakban történő munkavégzést, azok dátum nélküliek és mindenfajta egyéb értékelhető adatoknak is híján vannak. A másodfokú bíróság utal továbbá arra, hogy a felperest foglalkoztató társaság ügyvezetője és tagja a felperestől különálló személy, egyébiránt semmilyen akadály nem volt annak, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes az

igazolás becsatolását követően a NAV megkeresésére vonatkozó bizonyítási indítványát előterjessze. Az elmondottakra figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 373. § (3) bekezdése szerint meg nem engedett bizonyítást elutasította.

[41] Az alperes arra is alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében, hogy a felperes nem állt az alperes alkalmazásában a baleset idején és iratellenesen kifogásolta az erre vonatkozó okirat értékelésének elmaradását az ítéletben. Az elsőfokú bíróság a 33.M.70.289/2020/109-I. számú végzésben döntött arról, hogy az alperesnek a felperes szlovák céggel fennálló munkaviszonyára vonatkozó új tényállítását a Pp. 214. § (5) bekezdése alapján figyelmen kívül hagyja, mivel nem valószínűsítette, hogy a tényről a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően utólag, önhibáján kívül szerzett tudomást. Erre tekintettel az alperes utólagos bizonyítási indítványát (a külföld társaság megkeresése, az ennek alátámasztására becsatolt okirat) a Pp. 220. § (7) bekezdése alapján figyelmen kívül hagyta. A fellebbezés a Pp. 214. § (5) bekezdésének és a Pp. 220. § (7) bekezdésének sérelmére nem hivatkozott, nem adta elő annak indokát, hogy az új tény állítására a 2021. május 11. napján történt perfelvétel lezárását követően miért csak 2022. szeptember 6-án került sor, miközben az állítása hivatkozásául szolgáló tanúvallomásokra is jóval korábban történtek (tanúl 2021. május 11. napján került meghallgatásra). E tekintetben csak képviselőváltásra hivatkozott és arra, hogy a periratok átvételekor merült fel a kérdés, hogy miért hivatkozik a felperes arra, hogy az alperestől is euróban kapott munkabért, majd ezt követően került sor az alperes törvényes képviselőjével konzultációra és a korábbi megrendelővel való kapcsolatfelvételre. Ennek eredményeképpen jutott a birtokába a hivatkozott okirat. Önmagában a jogi képviselőváltás és az ennek során felmerült kérdések tisztázása a Pp. 214. § szerinti, az érdemi tárgyalási szak során tehető perfelvételi nyilatkozatoknak és tényállításoknak, valamint a Pp. 220. § szerinti utólagos bizonyításnak nem szolgálhat alapul, ez ugyanis nem valósítja meg az önhiba hiányát.

[42] Emellett utal a másodfokú bíróság a Pp. 264. § (2) bekezdésére, mely szerint a közigazgatási ügyben eljáró bíróság közigazgatási tevékenység jogszerűségének kérdésében hozott jogerős döntése az e törvény hatálya alá tartozó ügyben eljáró bíróságot köti, márpedig az alperes többszöri felhívásra, de végül becsatolta Kormányhivatalának 2020. március 13-án kelt fizetési meghagyását, mely az alperest, mint foglalkoztatót kötelezte a felperes perbeli balesetével összefüggésben felmerült egészségbiztosítási ellátások és kamatai megfizetésére. Emellett helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy számos okirati bizonyíték, így az alperes által kiállított munkabaleseti jegyzőkönyv, a munkaszerződés, továbbá a bérjegyzékek is igazolják azt, hogy a perbeli baleset idején az alperes foglalkoztatta a felperest, melyet a tanúvallomások is megerősítettek. A munkabaleseti jegyzőkönyvben az alperes maga rögzítette, hogy a felperes az alperes alkalmazottjaként végzett munkát a helység-i cég3 területén, amikor balesetet szenvedett.

[43] A felperes csatlakozó fellebbezése is megalapozatlan. A felperes csatlakozó fellebbezésében az általános életpaszttalát gondatlanul figyelmen kívül magatartásra vonatkozó jogi értékelést nem vitatta, csak az elsőfokú bíróság által megállapított azon tény, hogy a felperes anélkül mászott fel a létrára, hogy a létrát a másik munkavállaló megtartotta. A felperes az elsőfokú eljárás során elismerte, hogy ő volt megbízva brigádvezetőként a baleset napján a munkavégzéssel. A felperes a fellebbezésében és az elsőfokú eljárás során is

végig állította, hogy tudomással bírt arról, hogy a létrára csak úgy mászhat fel, ha azt egy másik munkavállaló biztosítja, mindig is így dolgoztak, hogy fogták a létrát. A felperes az elsőfokú eljárásban állította, hogy a létrát annak ellenére senki nem biztosította, hogy kérte, az alperes ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a második személy nem tartotta a létrát, így a felperes nem is használhatta volna. A felperes csak akkor léphet rá a létrára, ha a rögzítő személy tartja. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes úgy mászott fel a létrára, hogy a létrát nem fogta senki. Az tehát, hogy a felperes munkatársa fogta-e a létrát, amikor a felperes felmászott, illetve hogy azt a felperes kérte-e, az elsőfokú eljárásban vitatott tényállítás volt, mely tekintetben az elsőfokú bíróság állást foglalt, ez tehát nem tekinthető a Pp. 373.§ (2) bekezdése szerinti új tényállításnak.

[44] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint eljárva a perben jelentős tényeket, azt, hogy a felperes úgy mászott-e fel a létrára, hogy meggyőződött arról, hogy azt a munkatársa fogja, a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapította meg. A felperesnek brigádvezetőként a létrára való felmászást megelőzően meg kellett volna győződnie arról, hogy a kollégái tényleg tartják-e a létrát. A felperesnek az volt a tényállítása, hogy ő annak tudatában mászott fel a létrára, hogy azt kollégái tartják alul. A felperes által állított tényeket azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai nem igazolták.

[45] A felperes a keresetlevelében azt állította, hogy a létrát kérése ellenére nem biztosította senki sem. Ezzel szemben személyes meghallgatása alkalmával (13. számú jegyzőkönyv) már azt mondta, hogy lehetséges, hogy akkor sem fogták a létrát, amikor felment. Nem tudja, hogy a másik két munkatársa mit csinált közben. Ugyanezen jegyzőkönyvben az alperes észrevételezte is, hogy a felperes elismerte, hogy annak ellenére ment fel a létrára, hogy azt nem fogta senki. A felperes személyesen az 57. számú tárgyalási jegyzőkönyvben is elmondta, hogy ország¹, hogy ha valaki felmászik a létrára, egy második személynek tartania kell. Két kollégájának kellett volna tartania a létrát, a munkát egyedül nem is kezdhetik el.

[46] tanú² tanút a létra használatára is megkérdezték, a tanú vallomásából is egyértelműen kitűnik, hogy nem fogták a létrát és arra a felperes nem is kérte őket. A tanú elmondta, hogy felperes felment a létrára, hogy méretet vegyen, ők közben pakolták az anyagot. Megerősítette, hogy a felperes nem szólt, hogy fogják a létrát. Ők nem figyeltek oda, hogy mit csinál a felperes, készítették elő az anyagot a munkához. (57. számú jegyzőkönyv 5. oldal). Ugyan a felperes hivatkozott tanút tanúvallomásában foglaltakra, mely szerint nem emlékszik, hogy fogta-e a létrát, de későbbiekben a tanú a tanács elnökének kérdésére úgy nyilatkozott (57. számú jegyzőkönyv 9. oldal), hogy a 2017. október 6-i nyilatkozatát tartja fenn, mely szerint ő akkor nem fogta a létrát, miközben azon a felperes dolgozott. A felperes tehát úgy ment fel a létrára dolgozni, hogy hosszas munkatapasztalata és tudása ellenére nem kérte meg a munkatársait a létra megfogására, illetve nem győződött meg arról, hogy ők fogják a létrát, így a csatlakozó fellebbezési kérelem is megalapozatlan.

[47] A másodfokú bíróság a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványt elutasítja miután az a Pp. 373.§ (3) bekezdése szerint meg nem engedett bizonyítás, de egyébiránt szükségtelen is, mert a meghallgatni kívánt tanú már az elsőfokú eljárásban is vallomást tett a vitatott tényállítás tekintetében.

[48] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Záró rész

[49] A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a 70-30%-os pernyertességre pervesztességre figyelemmel határozta meg a túlnyomórészt pervesztés alperes által fizetendő perköltség összegét. A másodfokú perköltség összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3 § (5) bekezdésén alapul.

[50] Az alperes a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján pervesztessége arányában köteles a tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére. A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésén alapul. A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a rá háruló fellebbezési illetéket (30%) a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján a Magyar Állam viseli.

[51] Tájékoztatja a bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie; megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az ítéltábla megnevezését, az ítéltábla e határozatának számát és a fizetésre kötelezésre kötelezett adóazonosító számát.

[52] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2023. február 28.